Zaak 5/86

Commissie van de Europese Gemeenschappen
tegen
Koninkrijk België

„Verzuim uitvoering te geven aan een beschikking inzake een steunmaatregel ten gunste van een producent van polypropyleenvezel en -garen"

Rapport ter terechtzitting 1773

Conclusie van advocaat-generaal M. Darmon van 26 februari 1987 1776

Arrest van het Hof van 9 april 1987 1777

Samenvatting van het arrest

Steunmaatregelen van de Staten — Beschikking van Commissie, waarin zij vaststelt dat steunmaatregel onverenigbaar is met gemeenschappelijke markt — Beschikking waarbij terugbetaling van steun wordt opgelegd — Verplichting van Lid-Staat om haar binnen gestelde termijn uit te voeren

(EEG-Verdrag, artikelen 92 en 93)

RAPPORT TER TERECHTZITTING
in zaak 5/86 *

I — De feiten

1. Op 18 november 1983 stelde de Belgische regering de Commissie in kennis van een steunmaatregel die zij in maart 1983 had getroffen ten gunste van de grootste Belgische textiel- en tapijtgroep, voor de bouw van een produktiebedrijf voor polypropyleenvezel en -garen. De verleende steun bedroeg 224 miljoen BFR in de vorm van een overheidsdeelneming in het kapitaal van de door de groep voor het genoemde doel opgerichte dochteronderneming.

* Procestaal: Nederlands.

2. Op 27 juni 1984 gaf de Commissie overeenkomstig artikel 93, lid 2, eerste alinea, EEG-Verdrag een beschikking, waarin zij vaststelde dat de betrokken steunmaatregel onverenigbaar was met de gemeenschappelijke markt in de zin van artikel 92 EEG-Verdrag en derhalve moest worden ingetrokken. De Belgische regering diende de Commissie binnen twee maanden na de datum van kennisgeving van de beschikking in kennis te stellen van de maatregelen die België had getroffen om aan de beschikking te voldoen.

3. De Commissie bracht bij brief van 6 augustus 1984 de beschikking ter kennis van het Koninkrijk België. De beschikking is definitief geworden twee maanden na de kennisgeving ervan, aangezien het Koninkrijk België er binnen deze termijn niet tegen was opgekomen.

4. Bij brief van 18 januari 1985 stelde de Belgische regering voor de door haar verleende steun om te zetten in een over vijf of zeven jaar lopende lening, die door de betrokken onderneming zou moeten worden terugbetaald voor zover de winst gedurende deze periode dit mogelijk zou maken. De Commissie verwierp dit voorstel bij brief van 26 februari 1985. Op 3 oktober 1985 liet de Belgische regering de Commissie ten slotte weten dat zij in deze zaak geen oplossing zag die beantwoordde aan de door de Commissie in haar beschikking van 27 juni 1984 gestelde eisen.

II — Schriftelijke behandeling en conclusies van partijen

1. Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 13 januari 1986, heeft de Commissie krachtens artikel 93, lid 2, tweede alinea, EEG-Verdrag het onderhavige beroep ingesteld.

De schriftelijke behandeling heeft een normaal verloop gehad.

2. Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan. De Belgische regering is evenwel verzocht, inlichtingen te verschaffen omtrent de stand van uitvoering van de beschikking van de Commissie. Aan dit verzoek is binnen de gestelde termijn gevolg gegeven.

3. De *Commissie* concludeert dat het den Hove behage:

1) vast te stellen dat het Koninkrijk België geen uitvoering heeft gegeven aan de beschikking van de Commissie van 27 juni 1984 inzake de door de Belgische regering aan een producent van polypropyleenvezel en -garen verleende steun, door binnen de voorgeschreven termijn geen maatregelen te nemen tot intrekking van deze steunmaatregel; dat het Koninkrijk België daardoor een verplichting die krachtens het Verdrag op hem rust, niet is nagekomen;

2) het Koninkrijk België te veroordelen in de kosten.

4. Het *Koninkrijk België* voert aan, dat het de procedure tot uitvoering van de beschikking heeft ingeleid.

III — Middelen en argumenten van partijen

1. De *Commissie* beperkt zich ertoe, erop te wijzen dat de beschikking van 27 juni 1984 op regelmatige wijze is vastgesteld en dat de Belgische regering binnen de voorgeschreven termijn en tot op de datum van het verzoekschrift geen enkele maatregel heeft getroffen om ze na te komen.

2. De *Belgische regering* erkent dat de betrokken beschikking als definitief kan worden beschouwd, daar er geen beroep tegen is ingesteld.

3. Met betrekking tot de *uitvoering* van de beschikking wijst de *Belgische regering* erop,

dat zij in haar brief van 18 januari 1985 een oplossing heeft voorgesteld, erin bestaande dat de overheidsdeelneming in het kapitaal van de onderneming zou worden terugbetaald; daardoor zou de operatie haars inziens het karakter van een steunmaatregel hebben verloren. Voorts voert zij aan, dat het onmogelijk was de beschikking uit te voeren en wel om twee redenen: terugbetaling van de staatssteun zou afbreuk doen aan het beginsel van de onaantastbaarheid van het ondernemingskapitaal, dat overeenkomstig de Tweede richtlijn van 13 december 1976 in het Belgische vennootschapsrecht is opgenomen, en deze terugbetaling zou in de gegeven omstandigheden materieel onmogelijk zijn zonder de onderneming op te heffen.

De Belgische regering erkent evenwel dat het Hof in zijn arrest van 15 januari 1986 in zaak 52/84 deze argumenten heeft verworpen.

4. In haar verweerschrift verklaart zij met de Commissie onderhandelingen te zijn begonnen om een oplossing te vinden voor het probleem, en in haar dupliek, ingeschreven ter griffie van het Hof op 28 mei 1986, dat zij de Nationale maatschappij voor de herstructurering van nationale sectoren opdracht heeft gegeven de nodige stappen te ondernemen ten einde de vervroegde verkoop alsook de terugbetaling van de steun te bekomen, en dat zij het Hof en de Commissie onverwijld zal inlichten over de bereikte resultaten.

In antwoord op een vraag van het Hof van 13 november 1986 heeft de Belgische regering het volgende meegedeeld:

„De nationale maatschappij voor [de herstructurering van de] nationale sectoren, die opdracht had gekregen de nodige stappen te doen ten einde de vervroegde verkoop alsmede de terugbetaling van de steun te bekomen, is tijdens de onderhandelingen geconfronteerd met bepaalde juridische problemen in verband met het vennootschapsrecht. De regering is nochtans van oordeel dat in de eerstvolgende maanden een oplossing zal gevonden worden."

5. Tegen het argument van de Belgische regering, dat het onmogelijk is de beschikking uit te voeren, voert ook de *Commissie* het arrest van 15 januari 1986 in zaak 52/84 aan.

6. Met betrekking tot de verklaring van de Belgische regering in haar verweerschrift, dat met de Commissie onderhandelingen zouden zijn begonnen om een oplossing voor het probleem te vinden, preciseert de Commissie, dat op 6 maart 1986 tijdens een bijeenkomst van haar vertegenwoordigers en die van de Belgische regering, de Belgische delegatie geen gewag heeft gemaakt van onvoorziene of onvoorzienbare moeilijkheden bij de uitvoering van de beschikking, noch van door de Commissie niet beoogde consequenties. Overeenkomstig voornoemd arrest van 15 januari 1986 (r. o. 16) zouden dergelijke omstandigheden, zo zij door de Lid-Staat aan het oordeel van de Commissie waren voorgelegd, zeker geleid hebben tot een loyale samenwerking tussen de beide partijen, ten einde met volledige inachtneming van de verdragsbepalingen de moeilijkheden te overwinnen. Volgens de Commissie heeft de Belgische delegatie tijdens die bijeenkomst niet verklaard dat de beschikking onmogelijk kon worden uitgevoerd, maar enkel erop gewezen, dat de meerderheidsaandeelhouder van de betrokken onderneming de beschikking niet aanvaardde.

G. C. Rodríguez Iglesias
rechter-rapporteur